

เรื่องเสร็จที่ ๙๖/๒๕๕๑

บันทึก

เรื่อง การตีความคำว่า “เริ่มรับราชการ” ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบ
ค่าเช่าบ้านข้าราชการ (กรณี ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ ๓๐๓๕/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ส่งปัญหาเรื่องเริ่มรับราชการในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการเกี่ยวกับกรณี ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยกับกระทรวงการคลังมีความเห็นขัดแย้งกันมาให้คณะกรรมการตีความ

กรณีได้ความตามเรื่องที่ส่งมาและตามเอกสารซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้ผู้แทนกระทรวงมหาดไทยเสนอเพิ่มเติมดังนี้ คือ

ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ เริ่มเข้ารับราชการในกรมทหารปืนใหญ่ที่ ๓ อำเภอ บางซื่อ เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๔๖๕ ซึ่งขณะนั้นอำเภอบางซื่อเป็นอำเภอชั้นนอก ต่อมาได้มีการยุบอำเภอบางซื่อใน พ.ศ. ๒๔๘๑ แล้วโอนตำบลบางซื่อไปขึ้นอำเภอดุสิต ซึ่งเป็นอำเภอชั้นใน

ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ ได้รับราชการในกองทัพบกจนถึงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๔๗๗ จึงได้ย้ายมารับราชการในกระทรวงมหาดไทย และคงรับราชการในกระทรวงนั้นตลอดมา

เมื่อได้ประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๐ แล้ว ก็ได้มีการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านให้ ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ ด้วย ครั้นแล้วกระทรวงการคลังได้ทักท้วงและเรียกเงินค่าเช่าบ้านของ ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ ซึ่งได้เบิกจ่ายไปแล้วตั้งแต่เดือนมกราคม - สิงหาคม ๒๔๙๐ รวม ๘ เดือน ๆ ละ ๑๑๐ บาทคืน โดยอ้างว่า ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ ได้เริ่มเข้ารับราชการในกรมทหารปืนใหญ่ ที่อำเภอบางซื่อ แต่ในขณะที่ใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๓ กรมทหารปืนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอดุสิต ซึ่งเป็นอำเภอชั้นใน จึงไม่มีสิทธิที่จะได้รับค่าเช่าบ้านตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ เริ่มรับราชการในเขตตำบลบางซื่อ ซึ่งขณะเริ่มรับราชการอยู่ในเขตอำเภอชั้นนอกถึงแม้แต่มาใน พ.ศ. ๒๔๘๑ จะได้มีการยุบเลิกอำเภอบางซื่อแล้วโอนตำบลบางซื่อไปขึ้นอำเภอดุสิตซึ่งเป็นอำเภอชั้นในก็ตาม จะถือว่า ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ เริ่มรับราชการในเขตอำเภอชั้นในเพราะเหตุได้มีการยุบอำเภอบางซื่อหาขอบไม่ เพราะเมื่อประกาศยุบอำเภอบางซื่อนั้น ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ ก็ได้รับราชการอยู่ก่อนแล้ว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้ว

ส่งพร้อมกับหนังสือที่ น.๑๓๑๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

ขอเสนอความเห็น (ฝ่ายข้างมาก) ดังต่อไปนี้

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๕ ได้บัญญัติไว้มีความว่า “ข้าราชการดังต่อไปนี้ไม่มีสิทธิได้ค่าเช่าบ้าน (๑) ข้าราชการซึ่งรับราชการประจำในเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอชั้นใน ฯลฯ” ต่อมาพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๓ ได้เพิ่มความเป็นมาตรา ๕ ทวิ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมาแล้ว มีความว่า “ความในมาตรา ๕ (๑) มิให้นำมาใช้บังคับในกรณีที่ทางราชการสั่งให้ข้าราชการที่เริ่มเข้ารับราชการหรือกลับเข้ารับราชการใหม่นอกเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอชั้นในแห่งจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี มารับราชการประจำในเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอชั้นในดังกล่าว ไม่ว่าทางราชการจะสั่งให้มารับราชการก่อนหรือหลังวันใช้พระราชกฤษฎีกานี้

พึงสังเกตว่าข้าราชการตามความในมาตรา ๕ (๑) ซึ่งไม่มีสิทธิจะได้ค่าเช่าบ้านนั้น จะมีสิทธิได้ค่าเช่าบ้านขึ้นตามความในมาตรา ๕ ทวิ ก็ต่อเมื่อเป็นผู้ที่ (๑) เริ่มรับราชการหรือกลับเข้ารับราชการใหม่นอกเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอชั้นในแห่งจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี (๒) ทางราชการสั่งให้มารับราชการประจำในเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอชั้นในดังกล่าว เฉพาะในข้อ (๑) นั้น ความในบทบัญญัติแบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ “เริ่มรับราชการหรือกลับเข้ารับราชการใหม่” ตอนหนึ่ง กับ “นอกเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอชั้นใน ฯลฯ” อีกตอนหนึ่ง ความในตอนแรกเป็นเรื่องเกี่ยวกับระยะเวลาเริ่มต้น คือหมายถึงวัน เดือน ปี ที่เริ่มรับราชการหรือกลับเข้ารับราชการใหม่นั้นเอง ส่วนความในตอนหลังเป็นข้อความประกอบตอนแรก และเป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริงซึ่งแสดงให้เห็นว่าเริ่มรับราชการหรือกลับเข้ารับราชการใหม่ที่ไหน ฉะนั้นข้อเท็จจริงที่ว่านี้จึงต้องถือตามข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ในวันที่เริ่มรับราชการหรือกลับเข้ารับราชการใหม่นั้นเอง

ในกรณี ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ ปรากฏว่า ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการเริ่มรับราชการในท้องที่อำเภอบางซื่อเมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๔๖๕ และในวันที่กล่าวนี้อำเภอบางซื่อเป็นอำเภอชั้นนอก อนึ่งแม้ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๙๑ ได้มีการยุบอำเภอบางซื่อ และโอนตำบลบางซื่อไปขึ้นอำเภอดุสิต ซึ่งเป็นอำเภอชั้นในก็ตาม แต่ทั้งนี้ก็เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปรับปรุงเขตปกครองหาใช่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเริ่มรับราชการตามหลักที่กล่าวมาข้างต้นไม่ กับทั้งเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นภายหลังการเริ่มรับราชการของ ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ อีกด้วย จึงไม่เกี่ยวข้องกับกรณีส่วนตัวของ ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ และไม่ทำให้ฐานะของ ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ ที่เป็นผู้ที่อยู่ในขณะเริ่มรับราชการเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด ฉะนั้นจึงต้องฟังว่า ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ ได้เริ่มรับราชการในท้องที่อำเภอชั้นนอก หรืออีกนัยหนึ่งนอกเขตอำเภอชั้นใน นอกจากนี้ยังปรากฏอีกว่า เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๔๗๗ ทางราชการได้สั่งย้าย ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการมารับราชการประจำในกระทรวงมหาดไทยซึ่งอยู่ในเขตอำเภอชั้นใน กรณีจึงต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๕ ทวิ แห่งพระราชกฤษฎีกาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้น ร.อ.พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ จึงมีสิทธิที่จะได้รับค่าเช่าบ้าน

(ลงชื่อ) ส. วินิจัยกุล

(นายเสริม วินิจฉัยกุล)
เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤศจิกายน ๒๕๕๑